

MÄÄRÄAIKA: ilmoittautuminen 28.8. ja lausunnot 31.8.

JAKELUSSA MAINITUT

Viite

Asia

EN; Luonnos Suomen viidenneksi raportiksi alueellisia kieliä tai vähemmistökieliä koskevan eurooppalaisen peruskirjan täytäntöönpanosta

Vuonna 1992 laadittu Euroopan neuvoston alueellisia kieliä tai vähemmistökieliä koskeva eurooppalainen peruskirja (SopS 23/1998) on ensimmäinen sitova kansainvälinen asiakirja, jolla pyritään vahvistamaan vähemmistökielten asemaa.

Peruskirjan määräykset jakautuvat kaikkia sopimuspuolia velvoittaviin yleisiin määräyksiin (II osa, 7 artikla) sekä valinnaisiin määräyksiin (III osa, artikkelit 8-14), jotka koskevat vähemmistökielten käyttöä yhteiskunnallisessa elämässä.

Peruskirjassa vähemmistökielet jaotellaan kolmeen ryhmään. Ensimmäiseen ryhmään kuuluvat alueelliset kielet tai vähemmistökielet. Näillä tarkoitetaan kieliä, joita perinteisesti käytetään tietyllä valtion alueella ja joita käyttävät valtion kansalaiset muodostavat muuta väestöä lukumääräisesti pienemmän kansanosan. Suomessa tähän ryhmään kuuluu saamen kieli. Toiseen ryhmään kuuluvat valtion alueella vähemmän puhutut viralliset kielet. Suomessa tällainen asema on ruotsin kielellä. Suomi on sitoutunut soveltamaan kieliperuskirjan III osan erityisvelvoitteista 65 erityisvelvoitetta ruotsin kieleen ja 59 erityisvelvoitetta saamen kieleen.

Kolmantena ryhmänä peruskirjassa määritellään niin sanotut ei-alueelliset kielet. Näillä tarkoitetaan kieliä, joita perinteisesti puhutaan tietyssä valtiossa, mutta joita käyttävät kansalaiset eivät asu tietyllä alueella. Ei-alueellisten kielten osalta ei sitouduta III osan erityisvelvoitteisiin, mutta niitä koskevat soveltuvien osien peruskirjan II osassa määritellyt tavoitteet ja periaatteet. Suomessa tyypillinen tämän ryhmän edustaja on romanikieli. Suomi on sitoutunut soveltuvien osien soveltamaan kieliperuskirjan II osan yleisempiä säännöksiä romanikieleen ja muihin ei-alueellisiin kieliin.

Ulkoasiainministeriö on laatinut liitteenä olevan raporttiluonnoksen peruskirjan täytäntöönpanosta ministeriöiden ja järjestöjen aikaisemmin toimittamien erinäisten lausuntojen pohjalta sekä muusta saatavilla olevasta aineistosta. Jakelussa mainittuja pyydetään lausumaan luonnoksesta ajantasaistaen ja täydentäen sen tietoja **määräaikaan torstaihin 31.8.2017 mennessä.**

Lisäykset ja muutokset voi tehdä suoraan liitteenä olevaan Word-asiakirjaan. Lausunnot pyydetään lähettämään osoitteilla:

kirjaamo.um@formin.fi ja paivi.rotola-pukkila@formin.fi

Raporttiluonnosta on mahdollista kommentoida myös suullisesti ulkoasiainministeriössä **torstaina 31.8.2017 klo 13:00–15:00** järjestettävässä keskustelutilaisuudessa. Tilaisuus on Merikasarmin F-talossa, neuvotteluhuoneessa Amiraali/Kommodori (Merikasarminkatu 5 F, sisäänkäynti F, jossa ilmoittautuminen). **Tilaisuuteen osallistuvien tulee ilmoittautua ennakolta viimeistään maanantaina 28.8.2017 osoitteella OIK-40@formin.fi.**

Peruskirjan täytäntöönpanoon liittyvät asiakirjat ovat luettavissa ulkoasiainministeriön verkkosivuilla:

<http://formin.finland.fi/Public/default.aspx?contentid=66823>

Tarvittaessa lisätietoja antaa (4.8. alkaen) lainsäädäntöneuvos Päivi Rotola-Pukkila, ihmisoikeustuomioistuin- ja -sopimusasioiden yksikkö (OIK-40), puhelin 0295 351 922, sähköposti etunimi.sukunimi@formin.fi.

Yksikönpäällikkö

Krista Oinonen

JAKELU (HEL7M0589-7 suomeksi): oikeusministeriö; sisäministeriö; puolustusministeriö; valtiovarainministeriö; opetus- ja kulttuuriministeriö; maa- ja metsätalousministeriö; liikenne- ja viestintäministeriö; työ- ja elinkeinoministeriö; sosiaali- ja terveysministeriö; ympäristöministeriö; eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia; Ihmisoikeuskeskus; oikeuskanslerinvirasto; tietosuojavaltuutetun toimisto; yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto; lapsiasiavaltuutetun toimisto; etnisten suhteiden neuvottelukunta/OM; romaniasiain neuvottelukunta/STM; Suomen kuntaliitto; Enontekiön kunta; Inarin kunta; Utsjoen kunta; Sodankylän kunta; Lapin aluehallintovirasto; Saamelaiskäräjät; Suomen evankelis-luterilainen kirkko / Kirkkohallitus; Suomen ortodoksinen kirkkokunta / Kirkollishallitus; Suomen Islam-seurakunta; Suomen tataarien kulttuuriyhdistys F.T.B.; Helsingin juutalainen seurakunta; Kolttien kyläkokous; Saamelaisneuvosto; SamiSoster; City-Sámit; Suomen Saamelaisnuoret; Inarinsaamelaiset; Fintiko Romano Forum (Suomen Romanifoorumi); Suomen romaniyhdistys; Suomen Venäjänkielisten Yhdistysten Liitto; Karjalan Kielen Seura; Suomen Viro-yhdistysten liitto; Suomen Virolaisten Liitto; Tuglas-seura; Suomen Inkeri-liitto; Minority Rights Group – Suomen osasto; SOSTE Suomen sosiaali ja terveys; Erik Castrén –instituutti / HY; Pohjoisen ympäristö- ja vähemmistöoikeuden instituutti / LY; Ihmisoikeusliitto; Amnesty International – Suomen osasto; Lastensuojelun keskusliitto; Mannerheimin lastensuojeluliitto; Pelastakaa Lapset; Suomen Unicef; Suomen nuorisoyhteistyö – Allianssi; Kotimaisten kielten keskus; Suojärven pitäjäseura; Kuurojen Liitto; Väestörekisterikeskus; Tilastokeskus

JAKELU (ruotsiksi HEL7M0589-9): Svenska Finlands folkting; Åbo Akademin ihmisoikeusinstituutti; Finlandssvensk samling; Folkhälsan

TIEDOKSI: valtioneuvoston kanslia; kieliain neuvottelukunta; valtioneuvoston perus- ja ihmisoikeusyhteyshenkilöiden verkosto

Liitteet

Raporttiluonnos